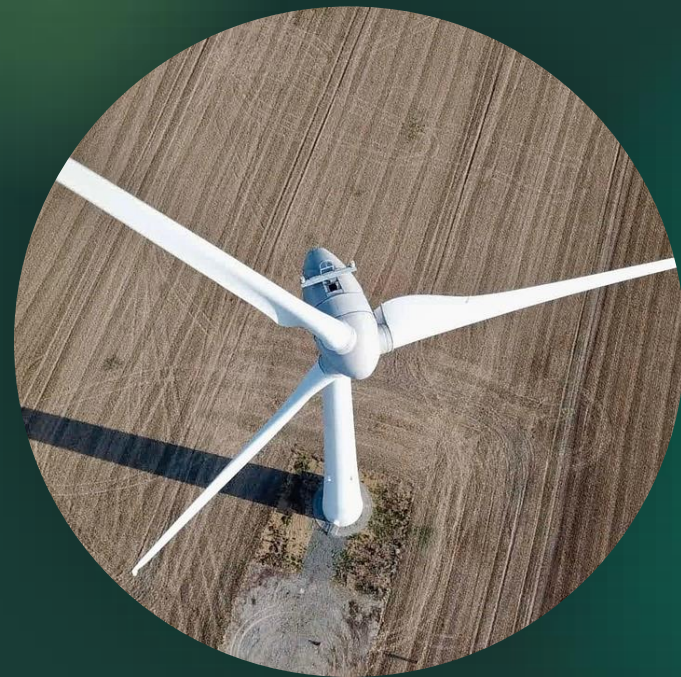

Januari 2025

Houding van MKB ten aanzien van de energietransitie

ebn

Thijs Meekes
Sander Bosman
Jasper Kranendonk

Markteffect

Inhoudsopgave

Onderzoeksverantwoording	3 t/m 4
Conclusie	5 t/m 6
Belang energietransitie	7 t/m 12
Ervaren problemen	13 t/m 17
Investeringen en plannen 2025	18 t/m 22
Maatregelen	23 t/m 26
Profiel steekproef	27 t/m 30
Colofon	31 t/m 32

Onderzoeksverantwoording

A group of people are gathered around a table, looking at a tablet displaying a pie chart and bar graphs. One person is pointing at the screen, while another is writing in a notebook. The scene is dimly lit with a greenish-blue tint, suggesting a professional or academic setting.

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksvraag

Hoofdvraag: Wat is de houding van het MKB t.a.v. verduurzaming en de energietransitie?

Subvragen:

- Het belang, de ervaren problemen, de plannen voor 2025 en houding van maatregelen ten aanzien van de energietransitie.

Doelgroep

n=285

Directie, MT leden en/of verantwoordelijken voor energie binnen MKB-bedrijven met minimaal 10 werknemers.

Toelichting:

- Met deze steekproef is de foutmarge 5,8%. Dit betekent dat als een resultaat in het onderzoek 50% is, dit in werkelijkheid tussen de 44,2% en 55,8% ligt.
- Er zijn niet of nauwelijks verschillende in de resultaten tussen kleine bedrijven (10-49 medewerkers) en middelgrote bedrijven (50-249 medewerkers).

Methode

Kwantitatief online onderzoek

Toelichting:

- De data is verzameld via het onderzoekspanel van Markteffect

Dataverzameling

6 t/m 19 december 2024

Toelichting:

- De vragenlijst bestond uit circa 20 vragen (inclusief screenings- en achtergrondvragen)
- De gemiddelde invultijd bedroeg 6 minuten.

Conclusie

Conclusie

Hoewel de meeste MKB-bedrijven zich nog weinig tot geen zorgen maken over de impact van klimaatverandering op de bedrijfsvoering, vindt de meerderheid het wel belangrijk dat er wordt gewerkt aan de transitie naar een CO2 neutraal energiesysteem. Het meest urgente probleem lijkt op dit moment de huidige energieprijzen te zijn. Het is dan ook niet verrassend dat MKB-bedrijven voornamelijk bezig zijn met energie besparende maatregelen.

Belang energietransitie

- 64% vindt het (heel) belangrijk dat er wordt gewerkt aan de energietransitie
- 53% vindt het (heel) belangrijk een bijdrage te leveren aan de energietransitie.
- 90% van de MKB-bedrijven ondervindt op dit moment nog geen gevolgen van klimaatverandering.
- 76% denkt dat er vanwege klimaatverandering zaken gaan veranderen in de organisatie.

Ervaren problemen

- 46% geeft aan in de dagelijkse bedrijfsvoering aan te lopen tegen hoge energieprijzen.
- De energieprijzen worden door één op de drie MKB-bedrijven ook aangemerkt als meest urgente probleem.
- Van de MKB-bedrijven die energieprijzen als meest urgente probleem zien, geeft 55% aan dat energiebedrijven hen zouden kunnen helpen het probleem te adresseren.

Plannen 2025

- 9% van de MKB-bedrijven ziet zichzelf als voorloper op het gebied van de energietransitie. 47% geeft aan te voldoen aan de wettelijke eisen.
- Driekwart van de MKB-bedrijven heeft voor 2025 concrete plannen op de agenda staan op het gebied van de energietransitie (74%). Dit betreft onder andere energiebesparing (29%), elektrisch vervoer (26%), duurzame energie (24%), isolatie (24%) en ledverlichting (20%).

Maatregelen

- 42% is het (helemaal) eens met de stelling dat het overheidsbeleid op gebied van de energietransitie waar het bedrijf aan moet voldoen uitvoerbaar is.
- 31% heeft er vertrouwen in dat het overheidsbeleid op het vlak van de energietransitie stand houdt.
- 36% geeft aan dat de overheid meer moet doen dan ze nu doet als het gaat om de regie pakken in de energietransitie.

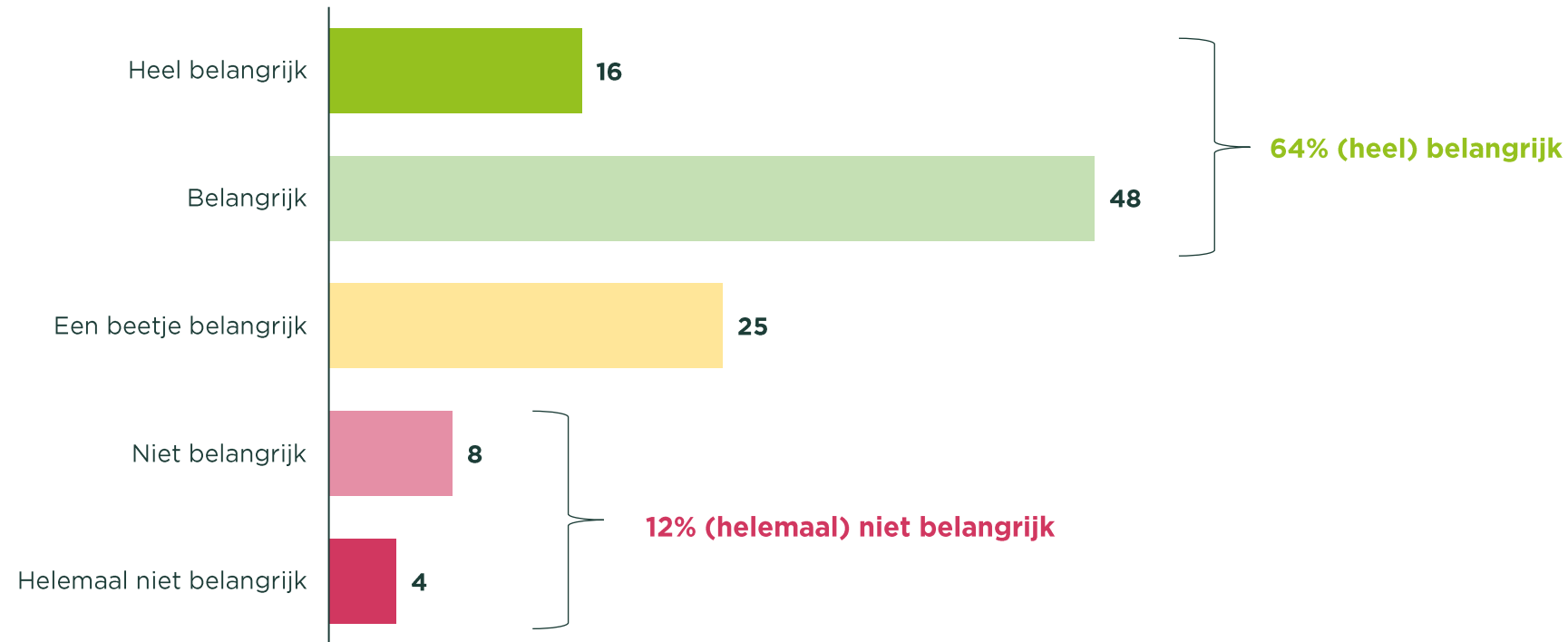

Belang energietransitie

Bijna twee op de drie MKB-bedrijven vinden het (heel) belangrijk dat er wordt gewerkt aan de transitie naar een CO2-neutraal energiesysteem.

Belang van transitie naar CO2 neutraal energiesysteem (%)

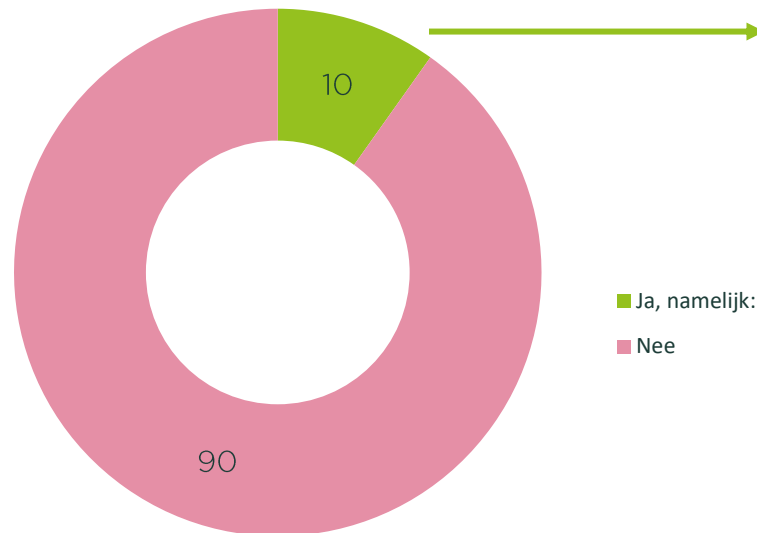

Hoe belangrijk vindt u het dat er wordt gewerkt aan de transitie naar een CO2 neutraal energiesysteem (de energietransitie)? | Basis: (n = 285)

De meeste MKB-bedrijven ondervinden op dit moment nog geen gevolgen van klimaatverandering. Degenen die wel hinder ondervinden, noemen onder andere hogere (energie)prijzen, wateroverlast en warmte/hitte.

Ervaren gevolgen van klimaatverandering voor het bedrijf (%)

“

Wateroverlast.

Extreme weersomstandigheden hebben onze toeleveringsketen verstoord, wat heeft geleid tot vertragingen en hogere kosten voor grondstoffen.

Het is van de zomer abnormaal warm op kantoor. Dat was vroeger niet zo. Het klimaat warmt steeds meer op.

Onze bedrijf zit granen handel. Klimaat verandering zorgt voor verstoorde aanbod van granen die de laatste tijd de prijs omhoog drijft.

Sommige sources zijn duurder aan het worden (landbouwproducten).

Te weinig stroom.

Veranderend weer, natuur wat steeds slechter wordt, een overheid die niet snapt wat wetenschap inhoudt.

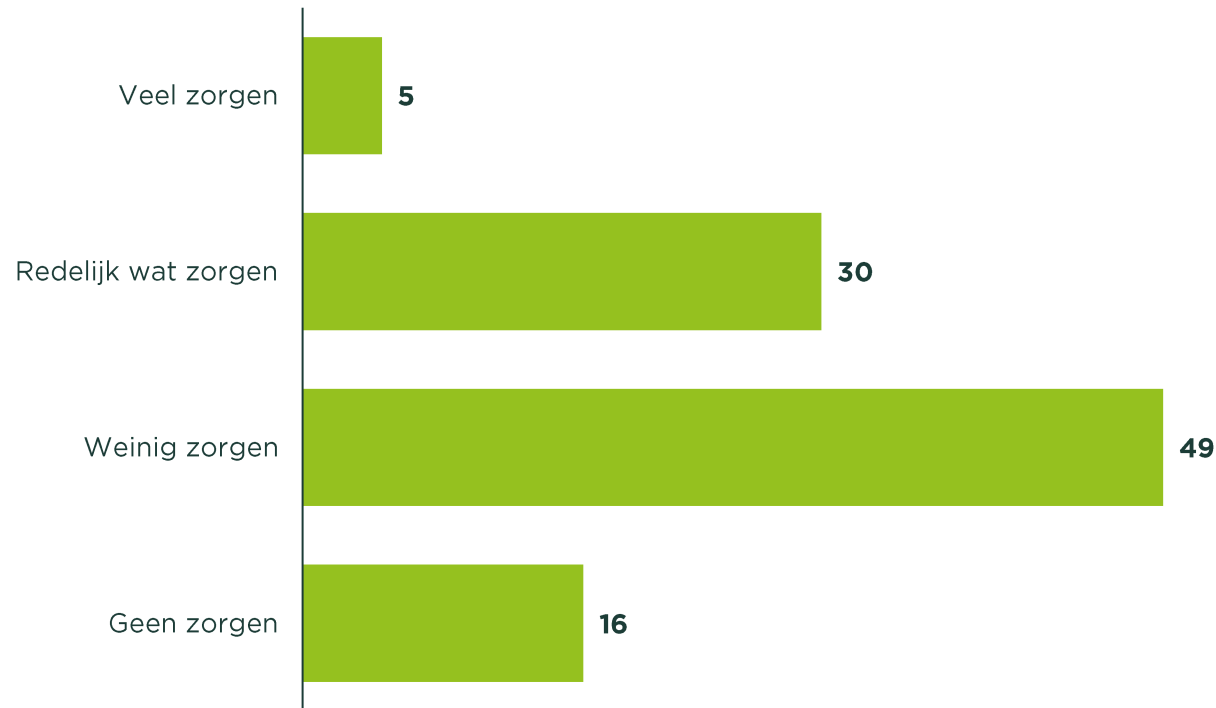
Hoge energielasten.

Geen uitbreiding van het stroomnet.

Gebouwen niet te koelen in de zomer.

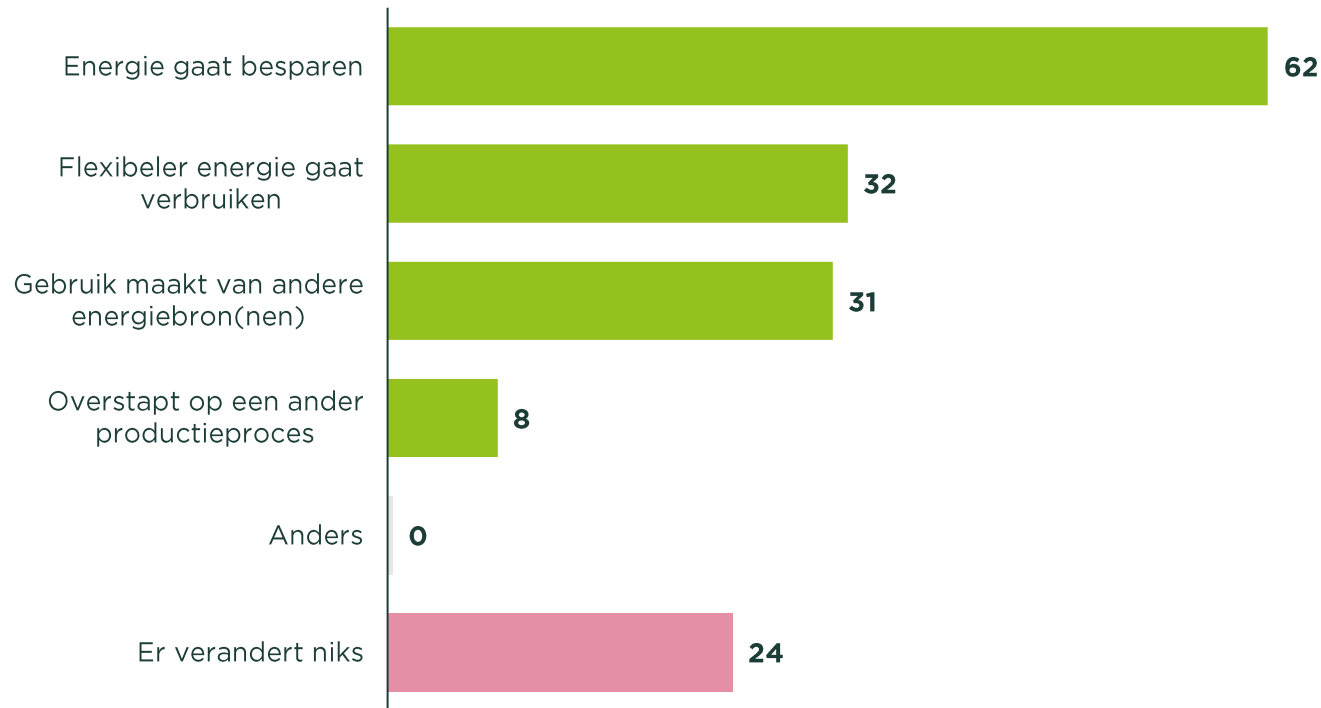
Bijna twee derde van de MKB-bedrijven maakt zich weinig tot geen zorgen over de impact van klimaatverandering op de bedrijfsvoering. 30% maakt zich redelijk wat zorgen.

Mate waarin MKB-bedrijven zich zorgen maken over de impact van klimaatverandering (%)

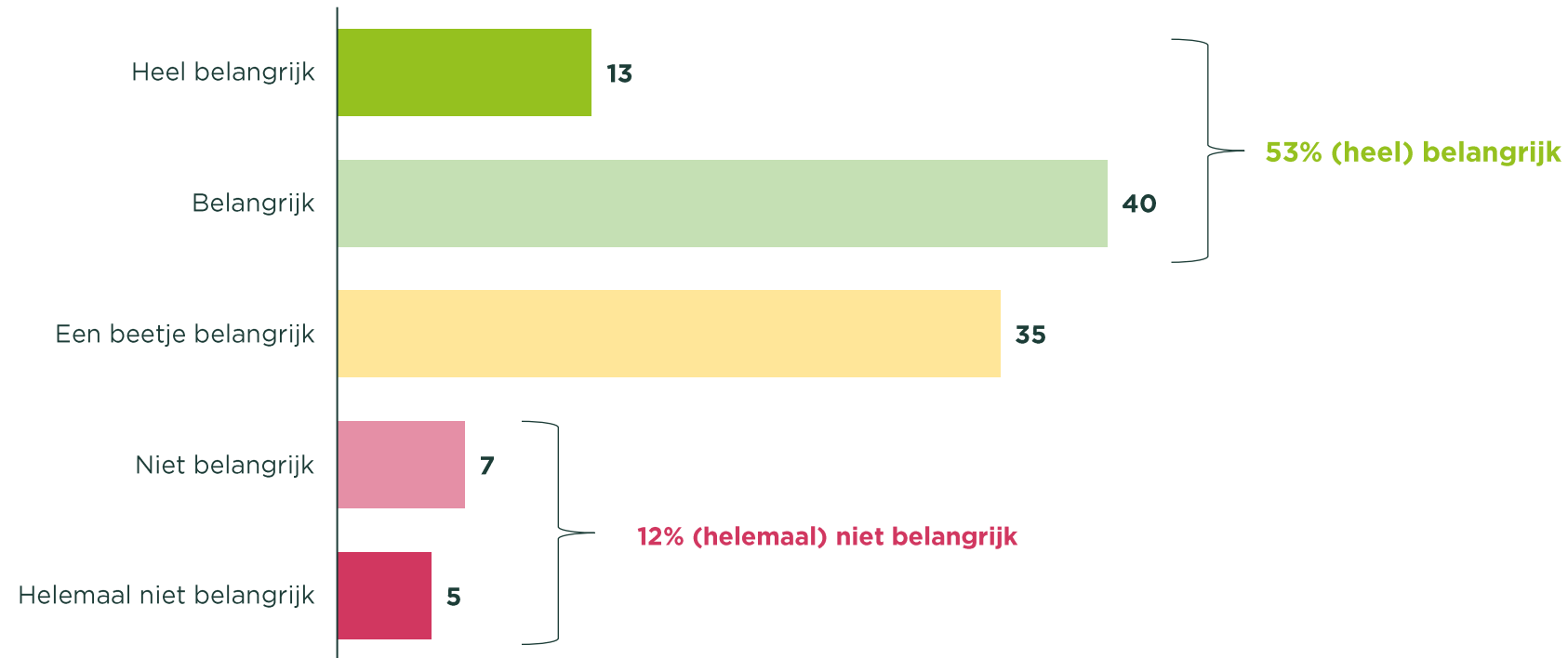
Driekwart van de MKB-bedrijven denkt dat er vanwege klimaatverandering zaken gaan veranderen in de organisatie. Meest genoemd is het besparen van energie.

Verwachting wat bedrijf gaat doen in de komende 5 jaar (%)

Iets meer dan de helft van de MKB-bedrijven vindt het (heel) belangrijk een bijdrage te leveren aan de energietransitie

Belang met bedrijf een bijdrage te leveren aan de energietransitie (%)

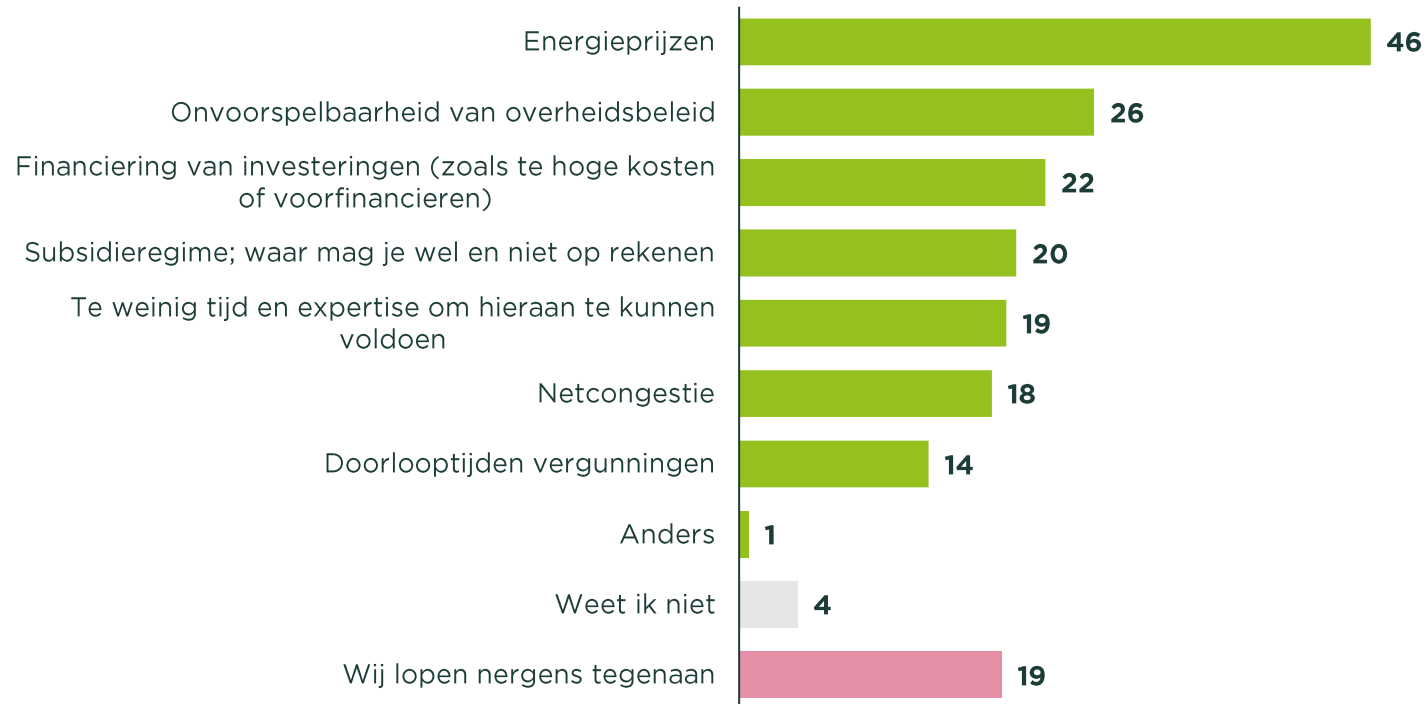

Ervaren problemen

A row of various colored pencils (blue, green, yellow, orange, purple, pink, red) is shown against a background of lined paper. The pencils are arranged in a slightly curved line, and the lighting is soft, highlighting their tips and colors.

Gevraagd waar men dagelijks tegenaan loopt in de bedrijfsvoering op het gebied van de energietransitie, worden de energieprijzen door bijna de helft van de MKB-bedrijven genoemd. Een kwart noemt de onvoorspelbaarheid van overheidsbeleid.

Zaken waar men tegenaan loopt in de dagelijkse bedrijfsvoering op het gebied van de energietransitie (%)

De energieprijzen worden door één op de drie MKB-bedrijven ook aangemerkt als meest urgente probleem

Probleem met de grootste urgentie (%)

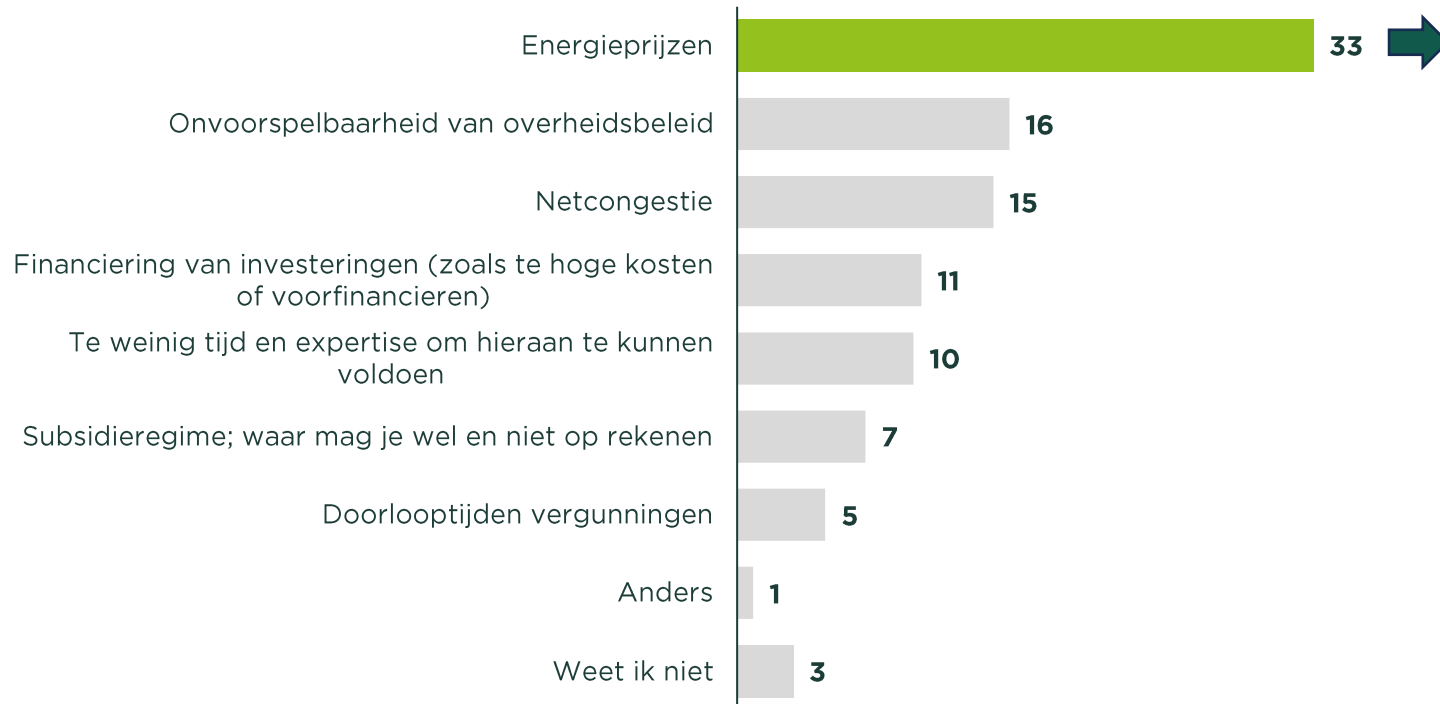
15

Welk van genoemde problemen heeft de grootste urgentie voor u? | Basis: (n = 219)

Het zijn met name de energiebedrijven die kunnen helpen bij het adresseren van het probleem van energieprijzen, maar ook overheidsinstanties worden door bijna 2 op de 5 genoemd.

Probleem met de grootste urgentie (%)

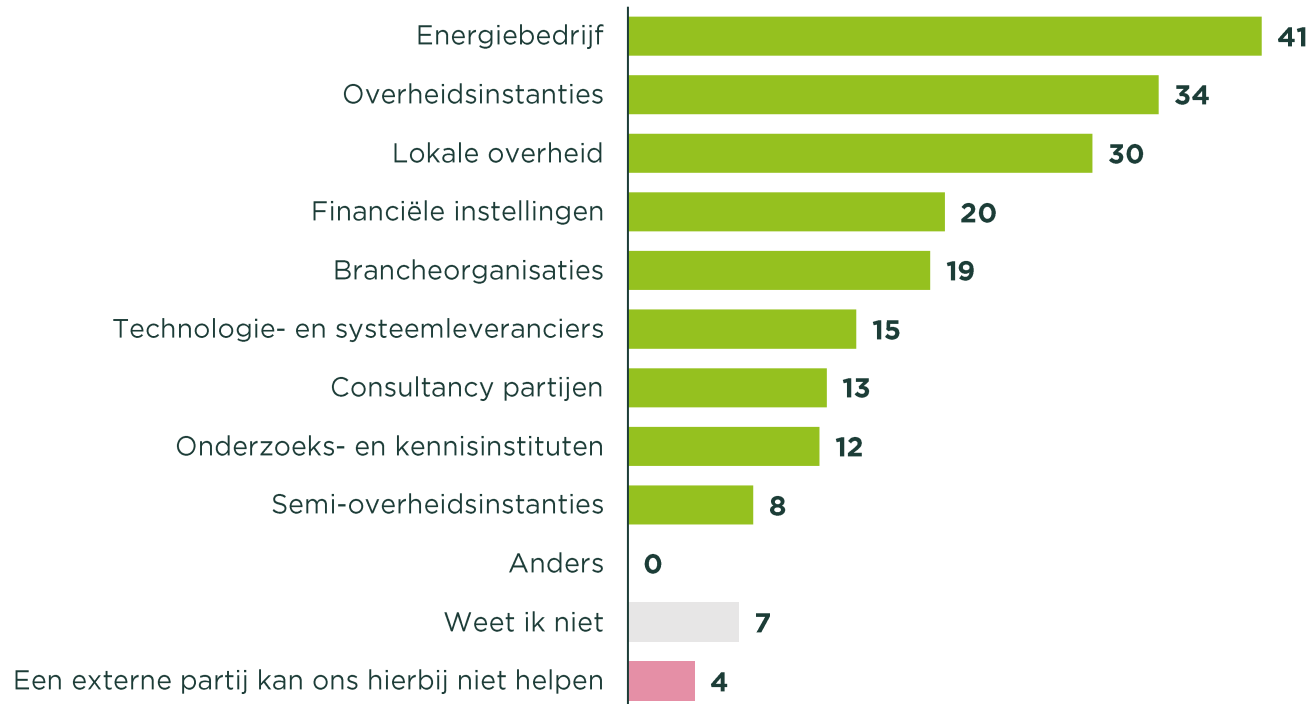

Wie kan helpen bij adresseren van dit probleem (%)

Over het algemeen wordt vooral verwacht dat energiebedrijven, overheidsinstanties en lokale overheid kunnen helpen bij het adresseren van de problemen.

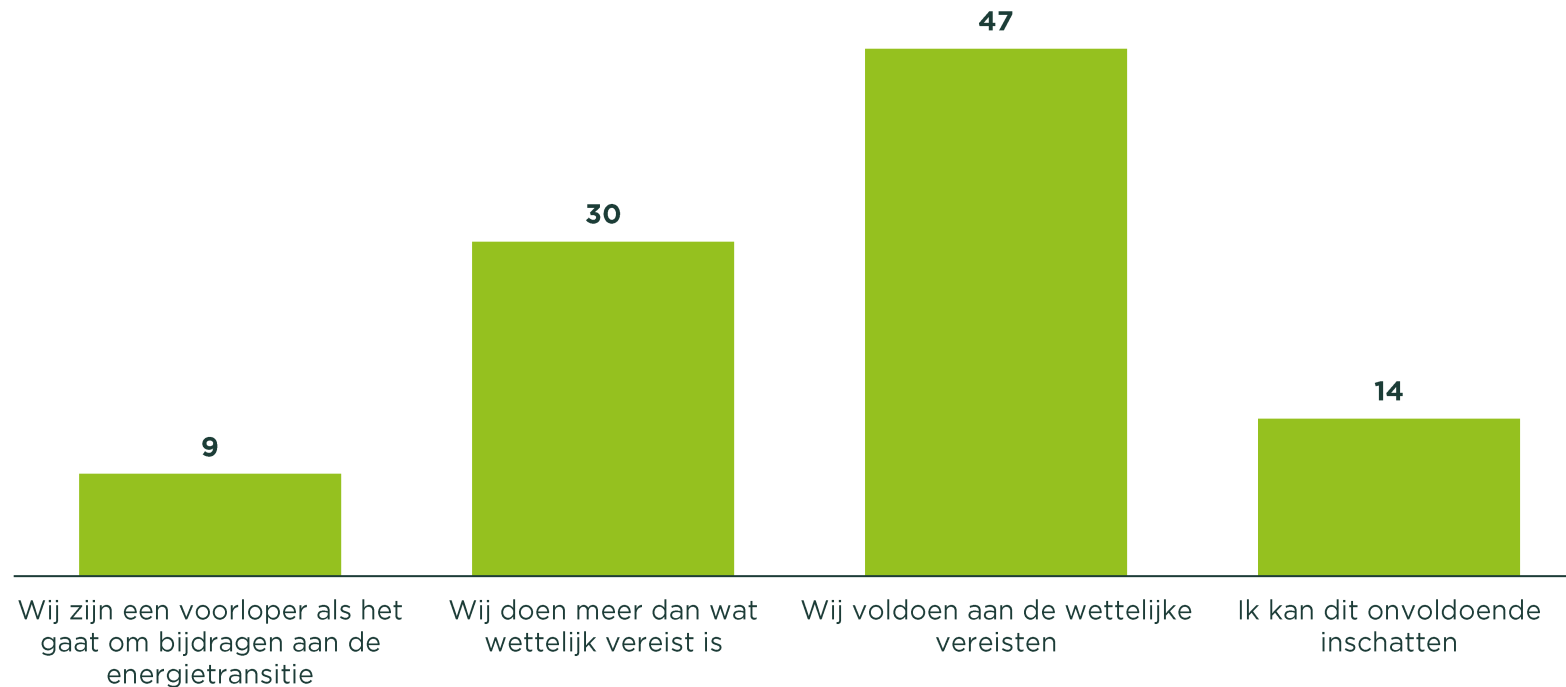
Wie kan helpen bij adresseren van dit probleem (%)

Investeringsen en plannen 2025

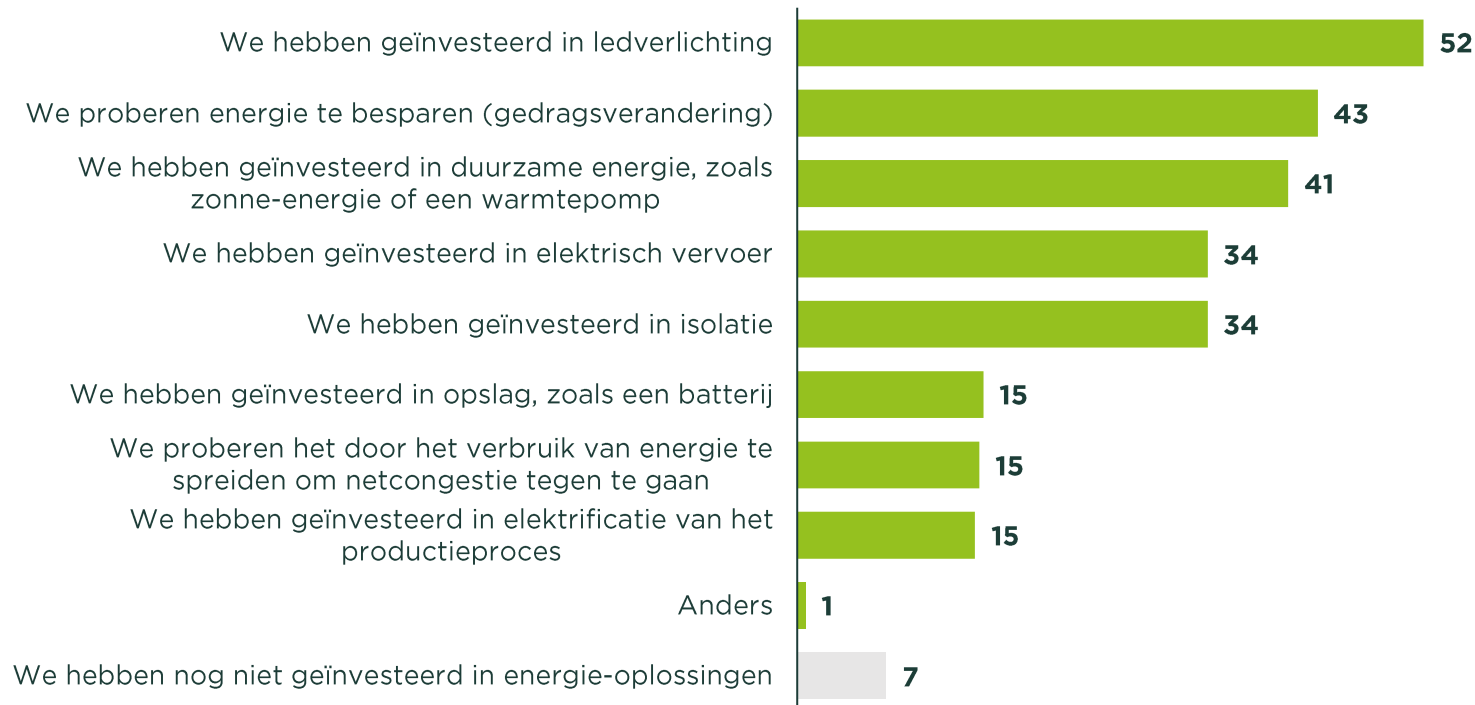
1 op de 10 MKB-bedrijven ziet zichzelf als voorloper op het gebied van de energietransitie. Bijna de helft van de MKB-bedrijven geeft aan niet meer te doen dan wettelijk geëist wordt.

Schatting van eigen bijdrage aan de energietransitie (%)

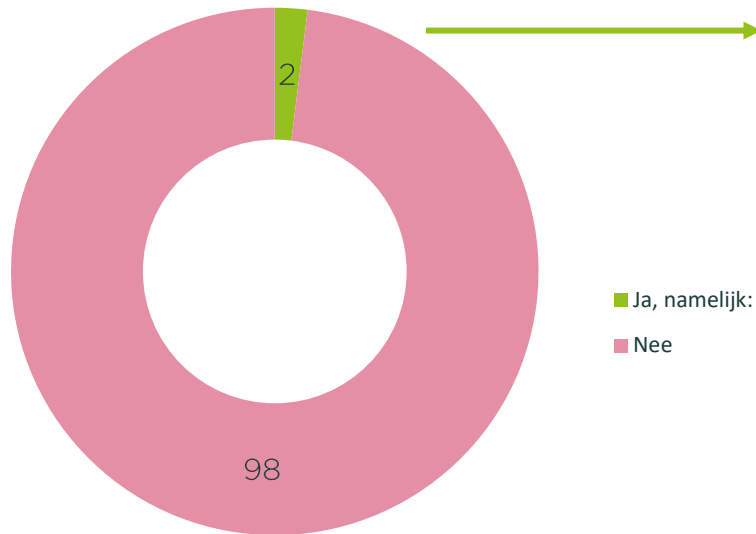
Vrijwel alle MKB-bedrijven geven aan al geïnvesteerd te hebben in energie-oplossingen: ledverlichting, het besparen van energie en investeren in duurzame energie worden het meest genoemd.

Energie-oplossingen waar men in geïnvesteerd heeft (%)

MKB-bedrijven gevestigd op een bedrijventerrein werken niet of nauwelijks samen met andere bedrijven op het vlak van investeringen in de energietransitie.

Samenwerking met andere bedrijven op het vlak van investeringen in de energietransitie (%)

“

We werken nauw samen met partners om te investeren in de ontwikkeling van wind- en zonneparken, vooral in regio's die overstappen van steenkool en gas.

Besparingen en uitstoot.

Driekwart van de MKB-bedrijven heeft voor 2025 concrete plannen op de agenda staan op het gebied van de energietransitie.

Concrete maatregelen op de planning in 2025 ten aanzien van de energietransitie (%)

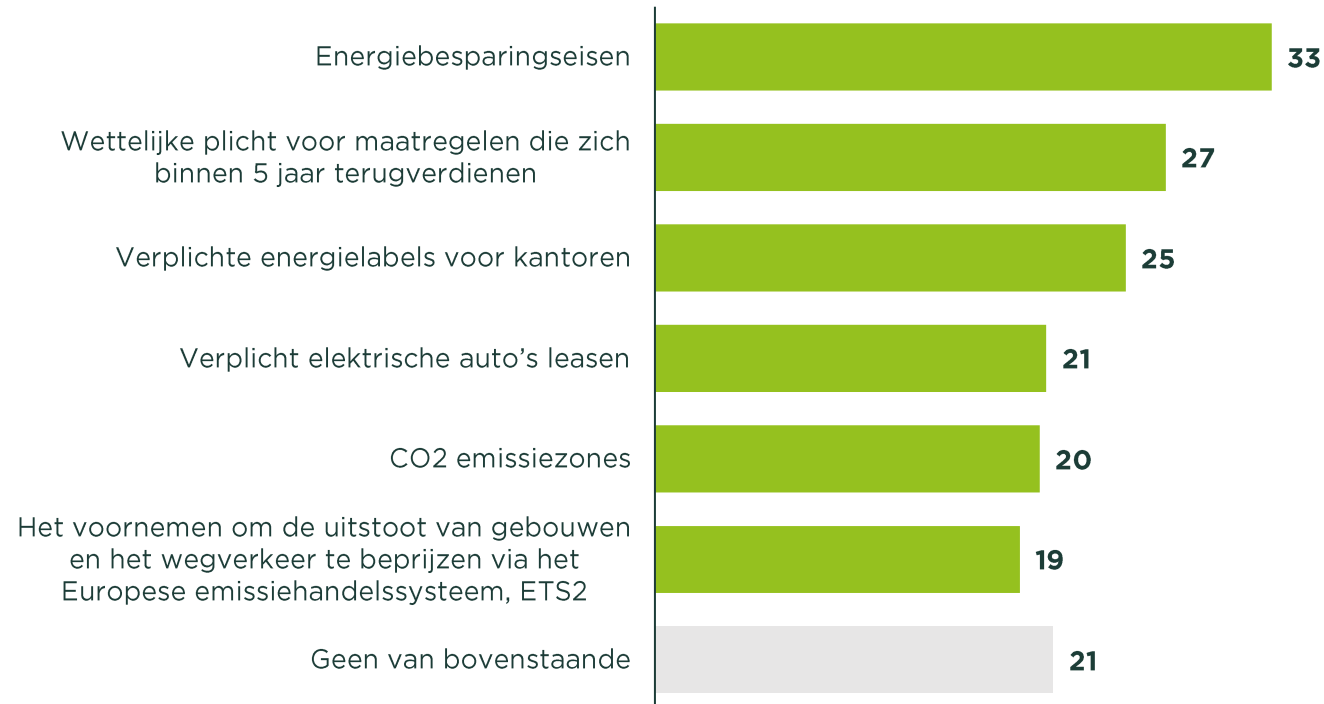

Maatregelen

A row of various colored pencils (blue, green, yellow, orange, purple, red) is shown against a background of lined paper. The pencils are arranged in a slightly curved line, with some pointing towards the viewer and others slightly angled. The lighting is soft, highlighting the tips of the pencils.

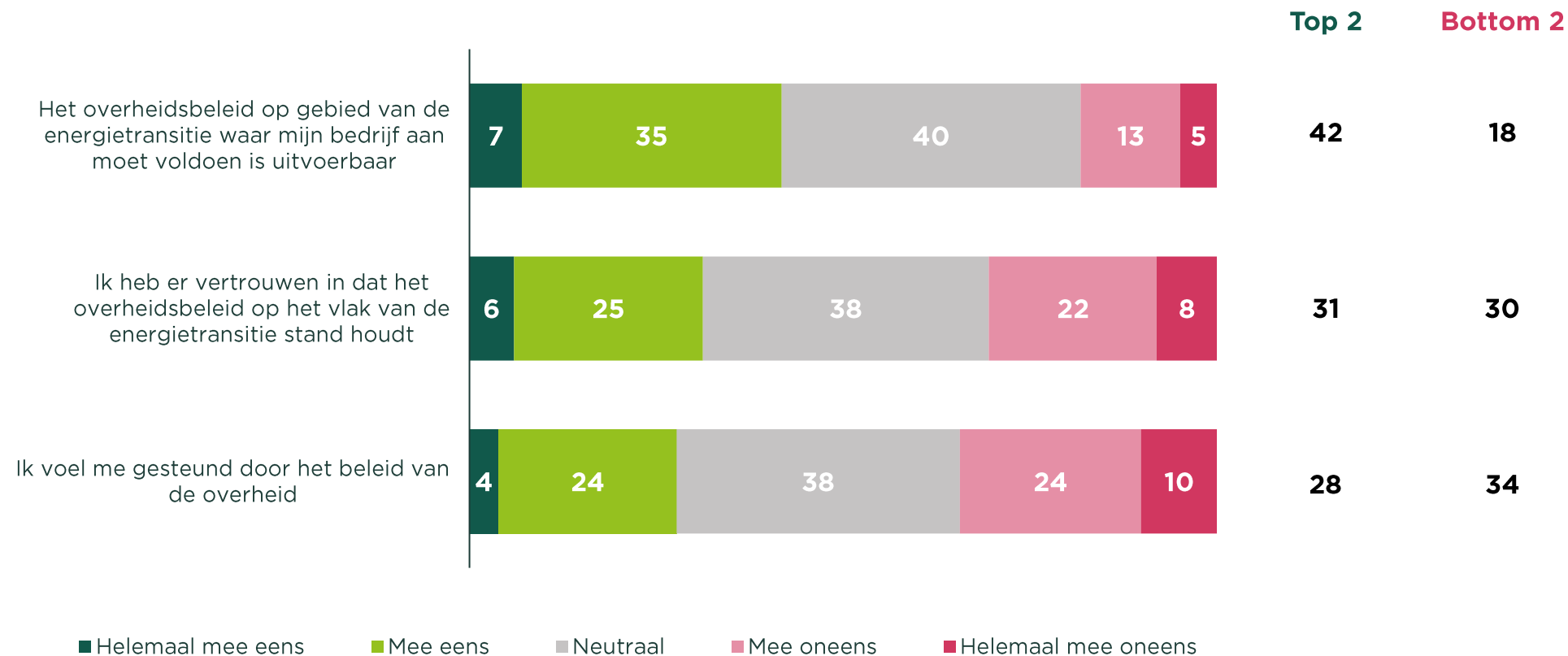
Eén op de drie MKB-bedrijven is van mening dat de energiebesparingseisen absoluut behouden moeten blijven. 4 op de 5 bedrijven weten iets te benoemen, maar de antwoorden zijn erg verdeeld.

Maatregelen die absoluut behouden moeten blijven (%)

Per saldo vindt men het overheidsbeleid ten aanzien van de energietransitie uitvoerbaar, maar voelen MKB-bedrijven zich niet erg gesteund door het beleid van de overheid.

Mate waarin men het eens is met onderstaande stellingen (%)

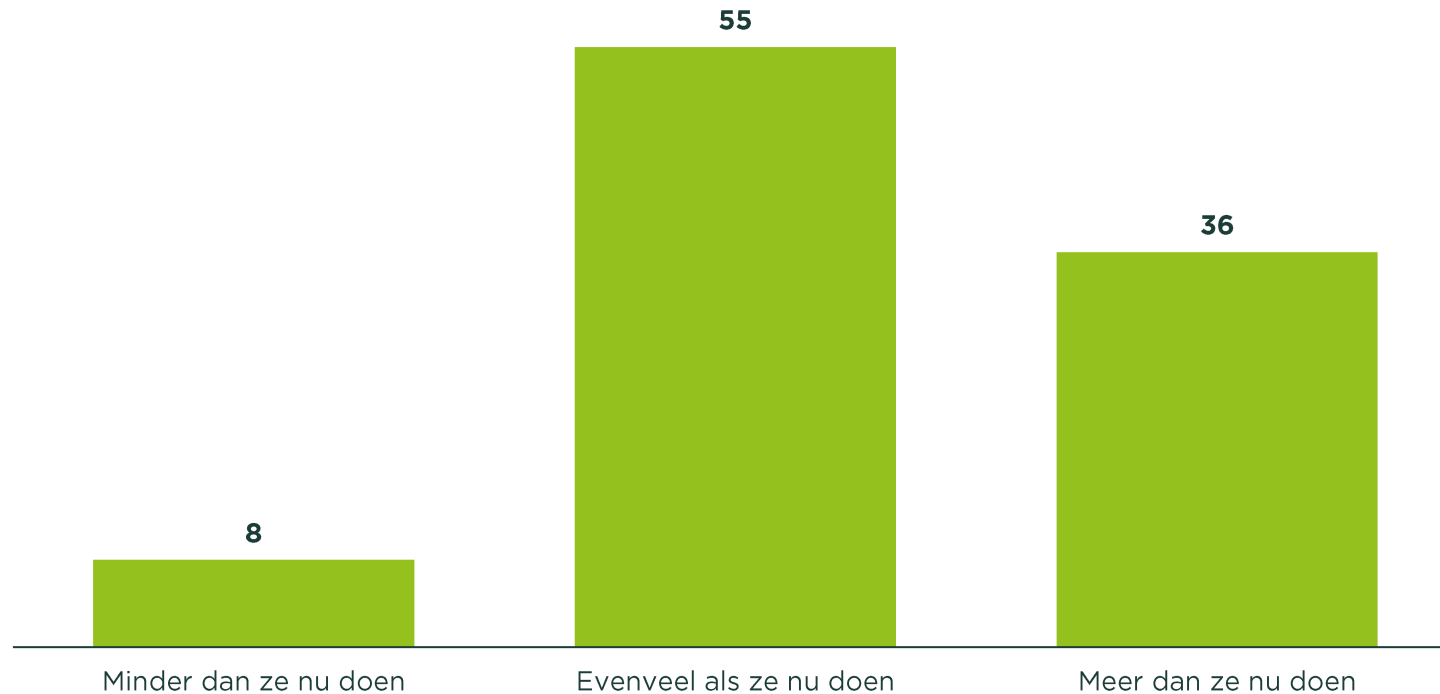

25

Kunt u aangeven in welke mate u het eens of oneens bent met de volgende stellingen: | Basis: (n = 285)

Per saldo vinden MKB-bedrijven dat de overheid meer de regie moet pakken in de uitvoering van de energietransitie.

Mate waarin de overheid de regie moet pakken in de uitvoering van de energietransitie (%)

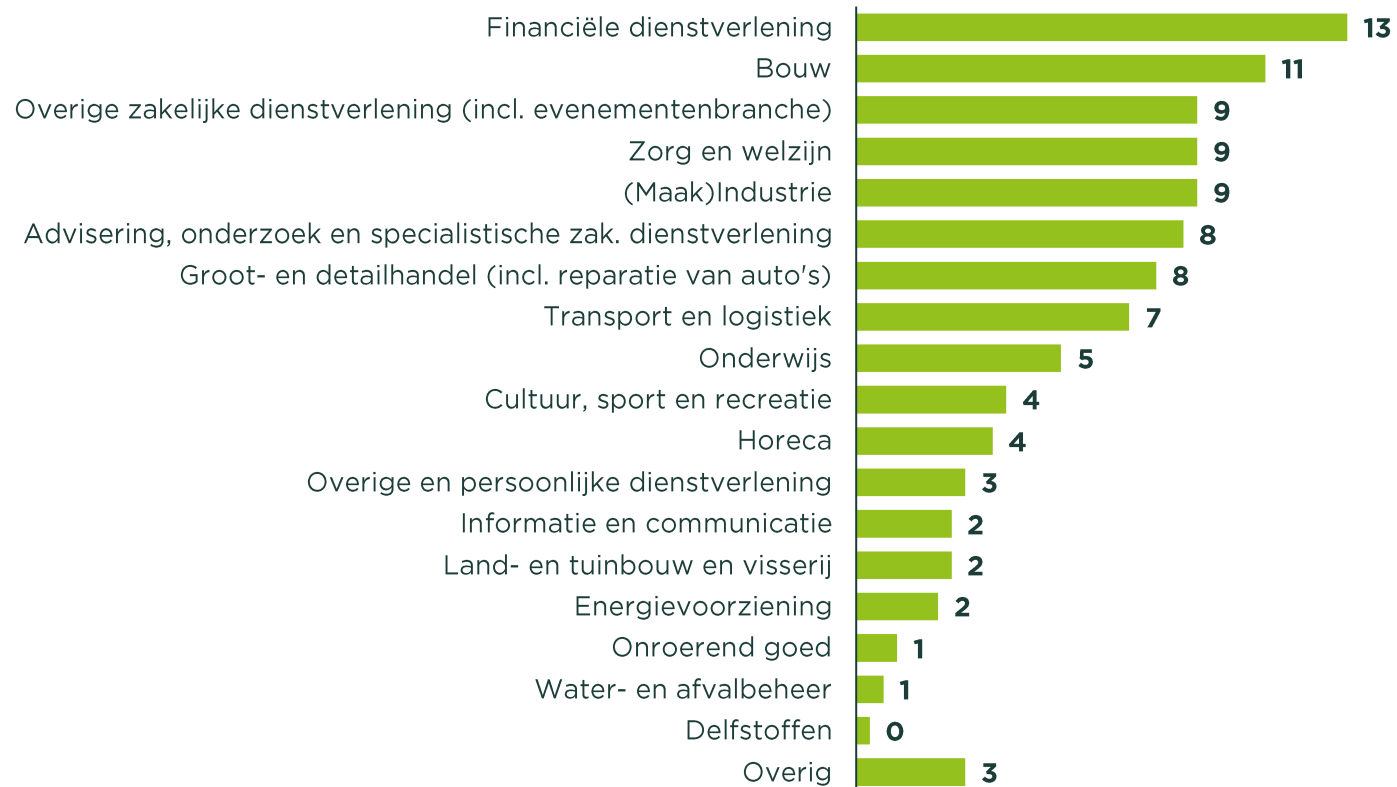

Profiel steekproef

An aerial night view of a city. In the foreground, a large, illuminated geodesic dome structure is visible. To its right, a multi-story building with many lit windows stands. Further right, a construction site is visible with a large crane and a building under construction. The background shows a dense urban skyline with various skyscrapers under a dark blue night sky.

Profiel steekproef

Branche (%)

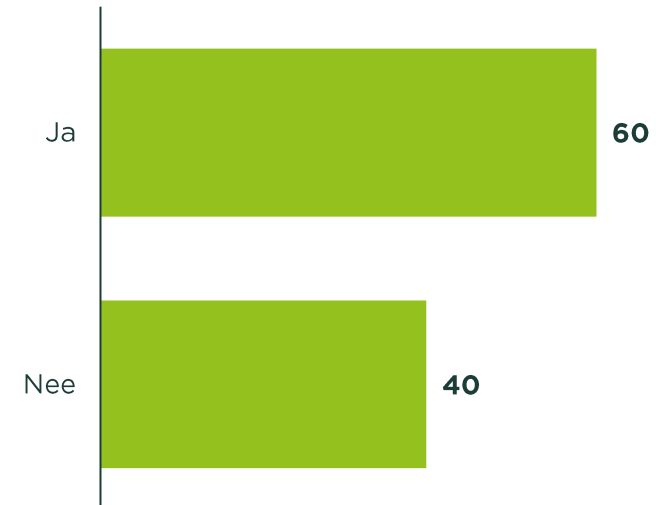

Profiel steekproef

Primaire doel van product of dienst (%)

Bedrijf gevestigd op een bedrijventerrein (%)

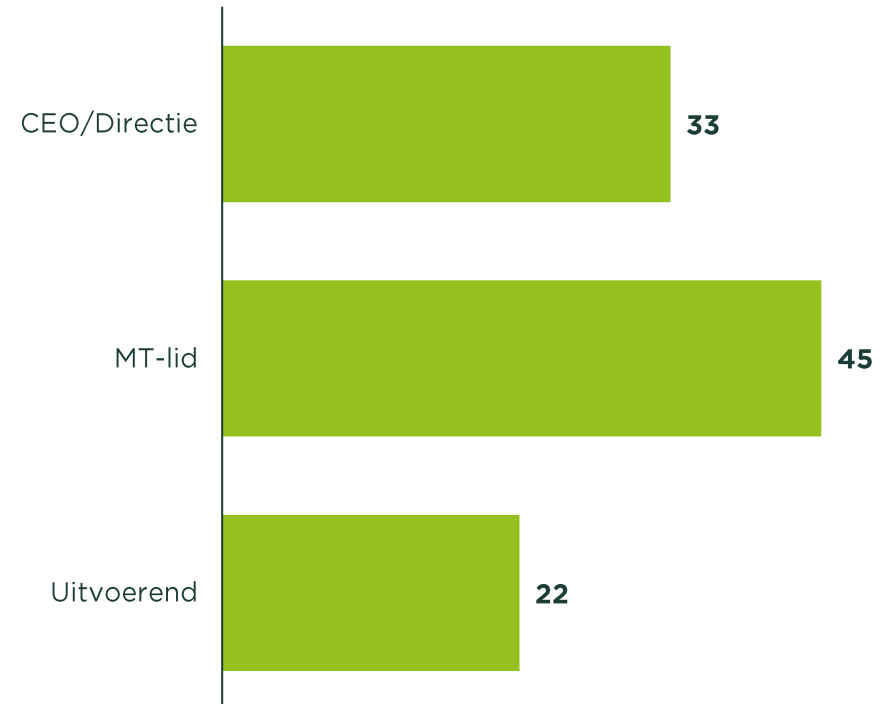

Profiel steekproef

Bedrijfsgrootte (%)

Functie (%)

30

Colofon

Colofon

Markteffect B.V.
Schimmelt 46
5611 ZX Eindhoven

+31 40 239 22 90
markteffect.nl

Disclaimer ©

Dit rapport is gemaakt door Markteffect B.V., exclusief te behoeve van gebruik door de opdrachtgever(s). Dit rapport is incompleet zonder te refereren aan, en zal alleen in samenloop worden gezien met, de mondelinge toelichting verzorgd door Markteffect B.V. Dit rapport is eigendom van de opdrachtgever(s) en mag niet worden onthuld aan derden of gebruikt voor elk ander doel zonder vooraf schriftelijke toestemming van Markteffect B.V. of de opdrachtgever(s).

De informatie in dit rapport geeft de visie weer van Markteffect B.V. op basis van door middel van onderzoek gevonden feiten. Tijdens dit onderzoek heeft Markteffect B.V. vertrouwd op de accuraatete en volledigheid van beschikbare informatie van publieke en private bronnen gebruikt voor dit marktonderzoek. Markteffect B.V. en haar werknemers wijzen elke verantwoordelijkheid af betreffende het gebruik van deze rapportage.

fd.
gazellen
Al 11x winnaar!

Thijs Meekes

Research Consultant

T +31 40 239 22 90

E t.meekes@markteffect.nl

Sander Bosman

Client Consultant

T +316 31 99 44 74

E s.bosman@markteffect.nl

Jasper Kranendonk

Research Consultant

T +316 18 92 37 09

E j.kranendonk@markteffect.nl

Markteffect